

Deontologiya va ijtimoiy ish

Samarqand davlat universiteti Kattaqo'rg'on filiali,

Aniq va tabiiy fanlar fakulteti "Ijtimoiy ish" yo'nalishi talabasi

Baratov Xasan Anvar o'g'li

Ibrohimov Og'abek Maxmarajab o'g'li

Ilmiy rahbar: Ishmuradov Bunyod Farhodovich

Samarqand Davlat Universiteti Kattaqo'rg'on filiali o'qituvchisi

Annotatsiya: *ushbu maqolada ijtimoiy ish xodimining deontologik qoidalari va ijtimoiy qonun qoidalarga rioya qilishi va respondent bilan amaliyotda nazariy bilimlarga tayanishini ko'rib chiqamiz.*

Аннотация: *в данной статье мы рассмотрим деонтологические правила соблюдения социальным работником и социального законодательства и опираемся на теоретические знания на практике с респондентом.*

Kalit so'zlar: *deontologiya, ijtimoiy ish, qonunlar, ijtimoiy qoidalar, prinsiplar.*

Ключевые слова: *деонтология, социальная работа, законы, социальные правила, принципы.*

Deontologiya va ijtimoiy ish o'rtasidagi bog'liqlik kasbiy axloq va mas'uliyat masalalariga qaratilgan. Deontologiya, axloqiy majburiyat va prinsiplarga asoslangan etik nazariya bo'lib, shaxslar qanday harakat qilishlari kerakligi haqida yo'riqnoma beradi. Bu nazariya ijtimoiy ish sohasida muhim rol o'ynaydi, chunki ijtimoiy ishchilar o'z mijozlari va jamoatga nisbatan aniq axloqiy va kasbiy majburiyatlarga ega.

Deontologiyaning asosiy tamoyillari ijtimoiy ishda quyidagicha qo'llaniladi:

1. Kasbiy axloq kodlari: Ijtimoiy ishchilar uchun axloqiy kodlar mavjud bo'lib, bu kodlar ularning harakatlari va qarorlarini yo'naltiradi. Masalan, maxfiylikni saqlash, mijozlarning huquqlarini hurmat qilish va adolat tamoyillariga rioya qilish.

2. Majburiyat va javobgarlik: Ijtimoiy ishchilar o'z mijozlariga, hamkasblariga va jamoatga nisbatan aniq majburiyatlarga ega. Bu majburiyatlar deontologik prinsiplarga asoslanib, har bir shaxsning hurmatini saqlash va ularga adolatli munosabatda bo'lishni talab qiladi.

3. Etik qarorlar qabul qilish: Ijtimoiy ishchilar har kuni axloqiy jihatdan murakkab qarorlar qabul qilishlari kerak. Deontologiya ularni o'z majburiyatlarini bajarishda axloqiy tamoyillar asosida qaror qabul qilishga yo'naltiradi.

4. Kasbiy mas'uliyat: Ijtimoiy ishchilar o'z kasbiy faoliyatlarida o'z mijozlariga, jamoatga va jamiyatga nisbatan mas'uliyatni his qilishlari kerak. Deontologiya ularga o'z vazifalarini bajarishda halollik, shaffoflik va hisobdorlikni saqlashni ta'kidlaydi.

Deontologiya ijtimoiy ishchilarni mijozlarning manfaatlarini himoya qilish, ularning huquqlarini hurmat qilish va adolatni ta'minlashda yo'naltiradi. Bu tamoyillar ijtimoiy ish sohasida kasbiy axloq va mas'uliyatni ta'minlashda muhim rol o'ynaydi.

- Deontologiya professional sohada o'zini tutish va ishlashni boshqaradigan standartlarni belgilaydi, unga ko'ra mutaxassis o'z ish sohasi bilan bog'liq xatti-harakatlarga nisbatan muayyan javobgarlikni talab qiladi. Shunday qilib, bu axloqiy sohada qo'llaniladigan fan bo'lib, u qonun bilan qamrab olinmagan yoki jamoat qonunchiligi nazorati ostida bo'lmagan barcha xatti-harakatlarga qaratilgan.

- Huquqiy deontologiya Bu huquq sohasidagi mutaxassislarning ish tartibi, xulq-atvori va ish faoliyatini boshqarishi kerak bo'lgan axloqiy va huquqiy majburiyatlar va majburiyatlar to'plamidan iborat. Shunday qilib,

yuridik deontologiya yuridik sohaga oid barcha mutaxassislarga, masalan, advokatlar, sudyalar va sudyalarga va boshqalarga ta'sir qiladi.

- Jurnalistik deontologiya Jurnalistlar o'z kasblarini bajarishda majburiyatlari to'plami deb nomlanadi. Shunday qilib, u ijtimoiy mas'uliyat va axborotning aniqligi kabi ikkita asosiy printsipga asoslanadi. Odob-axloq qoidalariga rioya qilmaslik mutaxassis uchun u shug'ullanadigan vosita tomonidan, shuningdek u ro'yxatdan o'tgan kollegial organ tomonidan jazo va sanksiyalarni keltirib chiqaradi.

Deontologiya qiymati tizimi bir kishining xarakteri, birinchi navbatda, uning vazifa bo'lishi kerak qanday nuqtai nazaridan baholanadi. tibbiyot, ijtimoiy ish, huquqiy amaliyot: qoidalari inson faoliyatining ayrim joylarda uchun umumiy nazariyasi asosida ishlab chiqildi. ularda mutaxassis boshqa shaxs ustidan uchun mas'uliyatni o'ziga oladi deb Barcha bu sohalarda, muammoli axloqiy turli ifoda qilinadi. maslahat rivojlanish muhim qarorlar qabul qilish uchun - qoidalar bilan toza biri, lekin abadiy, masalan, tibbiyot etgunga uchun, birgalikda mas'uliyat printsiipi.

Deontologiya qiymati tizimi bir kishining xarakteri, birinchi navbatda, uning vazifa bo'lishi kerak qanday nuqtai nazaridan baholanadi. tibbiyot, ijtimoiy ish, huquqiy amaliyot: qoidalari inson faoliyatining ayrim joylarda uchun umumiy nazariyasi asosida ishlab chiqildi. ularda mutaxassis boshqa shaxs ustidan uchun mas'uliyatni o'ziga oladi deb Barcha bu sohalarda, muammoli axloqiy turli ifoda qilinadi. maslahat rivojlanish muhim qarorlar qabul qilish uchun - qoidalar bilan toza biri, lekin abadiy, masalan, tibbiyot etgunga uchun, birgalikda mas'uliyat printsiipi.

Ming yillik tibbiy amaliyot davomida deontologiyaning ko'plab me'yorlari odobaxloq qoidalari kabi o'ziga xos marosimga aylandi, ularning chuqur ma'nosi odam har doim ham tushunmaydi, lekin ularga rioya qilishga harakat qiladi. Bu qoidalar tibbiy etiketni shakllantiradi. Har bir o'zini hurmat qiladigan shifokor deyarli ikkilanmasdan amal qiladigan "yaxshi xulq-atvor" to'plami bor. Kasallik, shuningdek, bemorning shaxsiy hayoti to'g'risidagi tibbiyot xodimlariga ma'lum

bo'lgan ma'lumotlar tibbiy sir bo'lib, bemorning rozilgisiz hech qanday holatda ruxsat etilmagan shaxslarga berilishi mumkin emas. Har doim shifokorlarga hurmat bilan munosabatda bo'lishdi. Axir, bu kasb egalari inson hayotining eng muhim daqiqalarida, tug'ilishdan to o'lingacha yordamga keladi. Ammo oq xalatdagi odamni nafaqat hurmat, tushunmovchilik, shubha, masxara - va hatto la'natlar ham antik davrdan hozirgi kungacha hamroh bo'ladi. O'rta asrlarda bir maqol paydo bo'ldi: "Tabibning uchta yuzi bor - kundalik hayotda odobli odamning yuzi, kasal odamning to'shagidagi farishtaning yuzi va u haq talab qilganda shaytonning yuzi. " Ko'pgina haqoratlarning manbai - bu amaliy tibbiyotda bo'lmagan zamonaviy odamlarni oqlashga qodir bo'lgan keskin ortib borayotgan umidlar.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. <http://ТАЪЛИМ ТИЗИМИДА РАҚАМЛАШТИРИШ>: Сиддиқов Нурали Нишоналиевич, ТДСИ Ижтимоий фанлар биоэтика курси билан кафедраси катта ўқитувчиси НН Сиддиқов - Научно-практическая конференция, 2022
2. <http://СОЦИАЛЬНАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ МОЛОДЫХ СОБСТВЕННИКОВ В СФЕРЕ СРЕДНЕГО И МАЛОГО БИЗНЕСА> НН Сиддиқов - Социосфера, 2020
3. <http://https://yoshkindom.ru/uz/useful/medicinskaya-etika-izuchaet-vzaimootnosheniya-vracha-i-pacienta-etika.html>
4. <http://https://gostehstroy.ru/uz/food/etika-medicinskaya-evolyuciya-tradicionnoimedicinskoi-etiki-gippokrat/>
5. <http://https://library.tsdi.uz/sahifa/I?page=6>
6. Dotsent, Fan doktori Z.M. Muhamedova – Bioetika 2006